

Merkel: 'Europa is geen christenclub'

Het buitenlandse beleid van de aanstaande EU-voorzitter

Achtergrond - 13 december 2006

(13 december 2006) Angela Merkel moet volgend jaar, als Duitse voorzitter van de Europese Raad, langs vele struikelblokken laveren. De toetredingsgesprekken met Turkije, de houding tegenover Iran en de Europese grondwet - het komt allemaal op haar bordje.

Op de persconferentie in het Kanzleramt, die Bondskanselier Merkel gisteren hield voor buitenlandse correspondenten, werden in vogelvlucht alle belangrijke buitenlandse thema's behandeld.

De vraag was scherp gesteld: Of het Angela Merkel geen moeite kost om volgend jaar tegelijkertijd CDU-partijleider, bondskanselier en voorzitter van de Europese Raad te zijn? Vooral vanwege de mogelijke toetreding van Turkije tot de Europese Unie is dit een heikel punt.

Merkel voelt de hete adem van haar eigen partij, die toetreding van Turkije resoluut afwijst, in haar nek. In haar verkiezingsprogramma had de christendemocrate zich daarvoor ingezet. Maar als kanselier moet ze regeren met de SPD, die net als haar voorganger Gerhard Schröder van mening is dat Turkije stevig in de EU moet worden ingekapseld. En als voorzitter van de Europese Raad moet Merkel vanaf 2007 het gemeenschappelijke standpunt van maar liefst 27 landen vertegenwoordigen.

Turkije moet eerst al haar verplichtingen nakomen. Pas daarna kunnen de acht in de ijskast gezette toetredingshoofdstukken worden gereactiveerd, aldus de regeringschef. Cyprus, dat sinds de Turkse bezetting in 1974 in twee stukken is gedeeld, speelt hierbij een centrale rol. Ankara weigerde tot deze week om haar havens en vliegvelden voor het zuidelijke, Griekse deel te openen. Merkel hoopte dat het plan van VN-baas Kofi Annan voor de hereniging van het eiland in de Middellandse Zee, weer in gang gezet kan worden: "Dan kunnen we ook Noord-Cyprus de financiële ondersteuning doen toekomen." De EU heeft 260 miljoen euro hulp aangeboden.

Merkel benadrukte verder dat "Europa geen christenclub is", die suggestie noemde ze absurd. "Wel is de Europese Unie aan normen en waarden gebonden", aldus de CDU-politica. De kanselier is van mening dat de gesprekken met Ankara

een “open einde” moeten hebben, terwijl haar partij slechts een “samenwerking met privileges” voorziet.

Het Midden-Oosten

Een ander onderwerp van gesprek was de Europese houding ten opzichte van Iran. Het Perzische land is onder meer in opspraak door een omstreden conferentie waarbij het bestaan van de Holocaust in twijfel wordt getrokken. Ook ontkent Teheran het bestaansrecht van Israël. President Mahmoud Ahmadinejad vindt dat de joden maar naar Duitsland moeten verhuizen, omdat zij tenslotte door toedoen van de Duitsers naar Palestina zijn getrokken.

Merkel wilde sancties tegen Iran zeker niet uitsluiten, zei ze gisteren, vlak voordat ze de Israëliische premier Ehud Olmert op bezoek kreeg. Haar minister van Buitenlandse Zaken Frank-Walter Steinmeier (SPD) reisde daarom afgelopen week naar Syrië. “Een bemiddelingsrol bij het conflict in het Midden-Oosten is in ons eigen belang. En zonder Syrië is een oplossing niet in zicht”, aldus Merkel.

Ze blies de loftrumpet over de Duitse bijdrage aan de VN-vredesmacht in Libanon, al voegde ze daaraan toe dat er “op de militaire component een politieke stap moet volgen.” Dat zou op termijn een internationale conferentie kunnen zijn. Maar eerst moeten de “krachten in de regio” hun problemen zelf zien op te lossen. Daarna pas kan volgens Merkel het kwartet van de Verenigde Staten, EU, Rusland en de VN te hulp komen.

Strijd in Irak

Ook de oorlog in Irak kwam ter sprake. Merkel ziet er geen heil in als het land in verschillende religieuze delen uiteenvalt. Ze ondersteunt het oordeel van de zogeheten Baker-commissie, die Amerikaanse troepen uit Irak wil weghalen.

Of ze nog steeds achter haar oorspronkelijke steun voor de inval in het land stond? “Ik vond het toen slecht dat Europa niet met één stem sprak. Dat doet de EU met de kwestie Iran nu beter”, zegt Merkel. Ze vindt dat men “elkaar bij de strijd tegen dictatoren trouw moet blijven”.

Rob Savelberg werkt als freelance journalist in Berlijn.

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/1472/merkel-europa-is-geen-christenclub>